

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannen i Hordaland v/Roald, Solveig Kalvø

Vår saksbehandler / telefon:
Sigurd Anders Svaalestad
33 37 11 90

Deres referanse:

Vår referanse:
2016/1028
Arkivnr: 433.0

Vår dato:
09.02.2016

Dispensasjon for kunnskapsformidling om dvergålegras til fagmyndigheter på regionalt nivå ved nettverkssamling dvergålegras 2016

Søknad om å ta opp noen planter av dvergålegras

Fylkesmannen i Hordaland er fagansvarlig for den prioriterte arten dvergålegras. 10. til 11 februar arrangerer Fylkesmannen i Hordaland nettverkssamling for fagfolk med ansvar for offentlig forvaltning som påvirker bestander av denne arten. På andre dag av samlingen skal deltagerne ut for å se arten på sine naturlige voksesteder i Hummerbakken naturreservat, Vikørøya landskapsvernområde og Bliksekilen. På grunn av at arten vokser i fjæra og temperaturen, bør en person hente opp inntil to eksemplarer av dvergålegras fra ett av verneområdene for å sikre artskunnskapen for deltagerne. Is eller andre lokale forhold kan ha fjernet bladene tidligere i vinter. De tre verneområdene er derfor alternativer for å sikre at hele planter kan vises fram. I tillegg bør det tas opp eksemplarer av artene småhavgras, smalålegras og ålegras for å vise fram forskjellene mellom artene ute i naturen. Professor Anders Lundberg, universitetet i Bergen råder til at dvergålegras helst tas opp fra Hummerbakkfjorden. To eksemplarer bør samles og legges i ett offentlig herbarium for dokumentasjon og eventuell forskning.

Lovgrunnlag

Forskrift om dvergålegras (*Zostera noltei*) som prioritert art, gir i § 3 forbud mot all skade på planten. Tilsvarende gir forskriftene for Hummerbakken og Bliksekilen forbud mot «...skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet.» I Vikørøya landskapsvernområde skal «... plantelivet beskyttes mot skade og ødeleggelse.» Formålet med den sentrale forskriften er skrevet slik: «...å ta vare på dvergålegras i samsvar med forvaltingsmålet for artar i naturmangfaldlova § 5 første ledd.» § 5 første ledd: «Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder....»

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter alle 4 forskriftene. I den sentrale verneforskriften for arten, gir § 6 adgang til dispensasjon: «Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forboda i § 3 i samsvar med naturmangfaldlova § 24 femte ledd.» Naturmangfoldloven § 23, 5. ledd lyder: «Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling ....»

Fylkesmannen i Vestfold

Telefon: 33 37 10 00
Telefaks: 33 37 11 35
E-post: fmvepost@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/vestfold

Postadresse:
Postboks 2076
3103 Tønsberg
Orgnr. 974762501

Besøksadresse:
Statens Park - Hus I
Anton Jenssens gate 4

Naturmangfoldloven § 48 har erstattet hjemmelen for dispensasjon i de tre lokale forskriftene. Den stiller to aktuelle vilkår: «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig...*»

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene innebærer at avgjørelser skal bygge på et godt kunnskapsgrunnlag, at føre-var prinsippet gjøres gjeldende ved kunnskapsmangel, at samlet belastning vurderes, at kostnadene ved eventuell miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, samt at teknikker, driftsmetoder og lokalisering er miljøforsvarlige.

Fylkesmannens vurdering

Verneformålene er å bevare alle bestandene av dvergålegras. Å ta opp to individer fra Hummerbakkfjorden vil ikke endre bestandets levedyktighet merkbart. De to andre voksestedene har ikke hatt så rikelige forekomster som Hummerbakken. Dvergålegras formerer seg først og fremst ved at løse skudd flyter med strømmen til andre voksesteder. Når skudda legges tilbake i sjøen, kan dette bidra til å gi nye kolonier av dvergålegras hvis de slår rot. Dvergålegras beites ofte av svaner. Tiltaket vil derfor ikke være forskjellig fra naturlig påvirkning. Fylkesmannen i Vestfold kan ikke se at tiltaket vil være i strid med verneformålene og verneverdiene vil heller ikke påvirkes merkbart dersom plantenes stengler legges tilbake i sjøen. Bladene kan med fordel fjernes, for å redusere muligheten for at hele plantene skal bli spist av fugl. Småhavgras og de to andre ålegrasartene er ikke rødlistede. Bestandene av disse artene vil ikke påvirkes merkbart ved uttak av eksemplarer til 20 deltakere i samlingen for å sikre artskunnskapen.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Kunnskapsgrunnlaget er godt. Professor Anders Lundberg er den som kjenner arten best i Norge. Han har jevnlig undersøkt alle kjente forekomster, også disse i Vestfold. Kunnskapen er dokumentert i faggrunnlaget for vedtaket om å gjøre dvergålegras til prioritert art og i tilstandsrapport for funnstedene i Vestfold.

Føre-var-prinsippet (§ 9)

Ettersom beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig, tillegges prinsippet den vekt at stengler av dvergålegras som eventuelt tas opp ved Vikerøya og i Bliksekilen, legges tilbake i sjøen slik at de eventuelt kan slå rot.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)

Den samlede belastningen av å ta opp de nevnte plantene i angitt omfang vil ikke kunne endre bestandene merkbart. Det er viktig at offentlig ansatte som skal ivareta det biologiske mangfoldet i sitt arbeid har tilstrekkelig artskunnskap.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)

Det er ikke grunn til å vente miljøforringelse.

Miljøforsvarlige teknikker, driftsmetoder og lokalisering (§ 12)

Dvergålegras skal helst tas opp fra Hummerbakkfjorden hvor den forekommer i rikelig antall over flere dekar. De andre artene er ikke truet.

Samlet vurdering

Innsamling av to eksemplarer av dvergålegras for formidling av artskunnskap og dokumentasjon i et offentlig herbarium, vil ikke påvirke bestanden i Hummerbakkfjorden merkbart. Dette bør derfor utføres. Dersom lokale forhold ikke gjør det mulig å ta eksemplarene fra

Hummerbakkfjorden, kan de tas opp ved Vikerøya eller i Bliksekilen, men må der settes tilbake i sjøen uten bladene for å være mindre utsatt for beiting.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens §23, 5. ledd, § 48, og med henvisning til § 5 og prinsippene i §§ 8-12 i samme lov og merknadene ovenfor, gjør Fylkesmannen unntak fra fredningsbestemmelsene for dvergålegras Forskrift om dvergålegras (*Zostera noltei*) som prioritert art og fra verneforskriftene for Hummerbakkfjorden, Vikerøya og Bliksekilen innenfor disse vilkår:

1. Det tillates innsamling av to eksemplarer av dvergålegras fra Hummerbakken naturreservat.
2. Det tillates eventuelt å ta opp to eksemplarer av dvergålegras fra Vikerøya eller Bliksekilen verneområder, men de skal i tilfelle legges tilbake i sjøen uten blader.
3. Det tillates å ta opp inntil 20 eksemplarer av de to andre ålegrasartene og av småhavgras.
4. Ett individ av hver art av eventuelle ukjente arter kan samles for artsbestemmelse.
5. Tillatelsen gis Fylkesmannen i Hordaland som arrangør av nettverkssamling for dvergålegras.
6. Tillatelsen gjelder for 10. og 11. februar i 2016.
7. Tillatelsen skal være med under tiltaket.

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at brevet er mottatt. Eventuell klage skal være skriftlig begrunnet og sendes Fylkesmannen i Vestfold. Behandlingen av eventuell klage vil være retningsgivende for lignende saker i fremtiden.

Med hilsen

Miljø- og samfunnssikkerhetsavdelingen

Arne Christian Geving
fagsjef

Sigurd Anders Svalestad
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Forum for natur og friluftsliv i Vestfold
Statens naturoppsyn Vestfold
Miljødirektoratet
Vestfold fylkeskommune
Larvik kommune